

SLOVENE

Štev. 152. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 7. julija 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserat se računa enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

Dr. pl. Körber in Poljaki.

Poljski narod, ki šteje nad 18 milijonov duš, ima slavno zgodovino, bogato slovstvo in se more s ponosom prištevati kulturnim narodom v Evropi. Razcepljeni sicer žive v treh državah, toda živ je v narodu spomin na pretaklost in ni še izumrla nada na boljšo bodočnost. In s tega stališča moramo presojati poljsko politiko vohde, kakor posebe v Avstriji, ki je v prvi vrsti poljska, potem avstrijska in v tretji vrsti slovanska. Treba pa je poznati zgodovino in razmere poljskega naroda, da moremo tudi njegovo politiko pravično presojati. Ko si je Avstrija priklopila Galicijo, je bila dežela brez dolga ter imela obširna državna posestva, ki si jih je prisvojila država. Ko je Avstrija zasedla Galicijo in plačala vojne kontribucije, kakor Rusija in Prusija, ki sta pograbilii ostala dva dela poljskega kraljestva. In vendar je danes Galicija pasivna dežela in navezana na državne podpore. In to ni glavna krivda poljske zlahte, marveč avstrijskih vlad, ki so zanemarjale Galicijo, kakor razne dežele na jugu. Tudi o avstrijskih vladah velja v tem oziru ruska prislovica: Vlada je daleko, nebo je visoko.

Navzlic temu, ali bolje, zaradi tega so poljski poslanci podpirali še vsako avstrijsko vladu, ki ni bila povsem gluha za njih želje in zahteve. »Poljsko Kolo« je bilo vedno jeziček na parlamentarni tehtnici in je igralo vlogo posredovalca med vlado in raznimi strankami. Noben avstrijski državnik ne sme prezreti, kolikvega pomena je poljski narod za državo, ki ima dolžnost, da popravi stare grehe do dežele, katere sinovi so ravno tako pretakali svojo kri na raznih bojiščih, kakor »narod gospodov«.

Ako torej na jesen dr. pl. Körber kot načelnik vlade, kot minister za notranje posle in pravosodje potuje v Galicijo, da na lici mesta nadzoruje upravo podrejenih mu uradov, stori le sveto svojo dolžnost. Mi se ne čudimo, da tega ni storil že preje in se osebno preprical, ali in v koliki meri so opravilene pritožbe glede uprave v Galiciji. In če dr. plem. Körber ne pride v Galicijo praznih rok, ali bodemo raditega obsojali zastopnike poljskega naroda? Ne, le bedak meče skozi okno zasluženo plačilo.

Toda dr. pl. Körber ima kot trojni minister preveč posla na Dunaju, da bi si sel ogledat v Galicijo le grobnico poljskih kraljev, poslopja političnih uradov, nerešene akte višjih in nižjih sodnikov, razna možvirja in hudournike ali celo Potemkinove vase, ki so morda vzrastle iz tal za časa njegove vlade. Dr. pl. Körber obišče Galicijo, da si v prvi vrsti pridobi srca mero-dajnih poljskih politikov, ki mu v zadnjem času niso brali vsake želje na skrbnem obrazu. V poljskem kolu se obrača proti vladi močna opozicija, katere nevolja odmeva tudi v časopisju. Ko so nemške stranke, brez dvoma v dogovoru z vlado, začetkom zadnjega zasedanja skušale zadržniti vrat češki obstrukciji, nsprosili so poljski klub, da bi Čehom zvezal roke. Toda poljski poslanci so odklonili ta biziški posel in na svojo roko pričeli posredovati za premirje.

Poljski poslanci so bili, ki so pred Veliko nočjo preprečili volitev delegacije ter dr. pl. Körberju prečrtali račun. Vse vladno in od vlade podpirano časopisje je Poljakom očitalo nevhaležnost in sebičnost. Torej razmerje med vlado in poljskim klubom ni najboljšo, in dr. pl. Körber išče zopet zaslombe v poljskem klubu. Vlada mora dobiti 400 milijonov za armado in mornarico, in predno to stori s § 14. in 10., hoče še zadnjič poskusiti z državnim zborom. In v ta namen bi rad pridobil Poljake in osamili Čeha. Namen je jako prozoren, vprašanje je le, kaj store Poljaki, Jugoslovani, Rusini in Italijani, brez katerih nima večine v zbornici. Poljski so previđni politiki in gotovo ne bodo za skledo leče prodali svoje politične prostosti ter stopili v nasprotno vrsto proti Čehom. Kar morejo Poljaki storiti, je nadaljevanje pravih pogajanj. To je tudi edini izhod iz vrveža. Zato upamo, da dr. plem. Körber ne bode poslušal tarnopolskih politikov, ki svetujejo, naj pritisne češko delegacijo ob steno. Akotudi so češki zastopniki razcepljeni v več taborov, v sili bodo edini in gotovo ne brez zaveznikov.

Vojaška justica.

Vojno ministritvo je izdalo pred nekaj meseci na podrejena vojaška sodišča ukaz, naj ista obračajo vso pozornost na to, da se preiskave kar najhitreje vrša in obravnave nemudoma izvedejo. Če je celo vojna uprava bila primorana izdati tak odlok, je očividno, da je bilo to zelo nujno potrebno.

In resnično! Kdor ima vpogled v vojaško justico, o kateri se, vsaj pri nas, doslej še ni mnogo v javnosti pisalo, bo gotovo z zadoščenjem pozdravil ta ukrep. — Znanih je premnogo dejstev, iz katerih bi bila razvidna polževa pot vojaških sodišč drugod, kakor tudi v Ljubljani.

Ni dolgo temu, da sta se dogodila dva taka slučajja. Zaradi malopomembnih prask, ki se ponoči žalibog večkrat dogajajo, vtaknili so dva vojaka v sodno preiskavo. Vkljub temu, da ni bilo zasliševati mnogo prič, ki so bile pa poleg tega še vse v Ljubljani, vlekla se je — kakor morska kača — dolgotrajna preiskava več mesecev!

In izid? Eden izmed krivcev je dobil par tednov zapora, pri drugem pa se je izkazalo, da sodne preiskave niti ni bilo treba; kaznovan je imel biti le »disciplinarnim potom«. Obadva vojaka sta torej po nepotrebnem mesece in mesece sedela, kar je bilo za nju tem obšutneje, ker bi bila med tem časom imela iti na dopust.

Kdo naj ima povrne škodo, ki sta jo trpela neopravičeno — materijelno in moralno?

Taka je vojaška sodna pot. —

In pa ta kuriozna sodba »disciplinarnim potom«! Tu ti lahko diktira kazni vsak, komaj odrasli poročnik, — in čisto za kake malenkosti, nemalokrat tudi iz narodnega nasprotstva. Žal, tudi narodno stališče odločuje pri mnogih slučajih. Tako je bil n. pr. pred nekaj leti neki vojak Slovenec kaznovan s 30dnevnim sobnim zaporom vsled ovadbe nekega častnika, ker je na Koslerjevem vrtu z drugim občinstvom vred ploskal, ko je godba svirala s kolako koračnico. —

Iz navedenega je menda razvidno, da je premešnja vojaškega sodnega postopanja več kot nujno potrebna in da je že skrajni čas, da se tudi tu razmere korenito spremenijo. Pred vsem pa je najnujnejše, še predno zagleda nov

voj. kaz. zakon beli dan, vzeti disciplinarno kazensko pravico častnikom, ki niso juristi. —

Pod tem poglavjem bi lahko tudi pisali še, kako se z vojaki — ne izvenredni podčastnikov — postopa; a o tem morda drugipot.

Rusko-japonska vojska.

Deževje je v Mandžuriji baje zopet nekoliko penehalo. Dne 4. julija je jasno sijalo solnce, in temperatura se je povzdignila na 30 stopinj nad ničlo. Istočasno je prišel pihati močan veter, tako da ni izključeno, da bodo v par dneh pota zopet v normalnem stanju.

Skoro se bode pa zopet pričelo deževje in vojne operacije bodo zopet prekinjene.

Posebno žalosten je v deževni dobi položaj čet, ki morajo taboriti na prostem ali celo v nižinah. Nekatera poročila pravijo, da imajo Japonci to prednost, da tabore na višinah, dočim morajo ruski vojaki v nižinah spati takorakoč v vodi. Morda, da se je to v kakem slučaju zgodilo, a če se prične prava deževna doba, bodo Rusi na boljšem nego Japonci, ker se njihove čete nahajajo v onem delu Mandžurije, ki je najbolj gosto naseljena in ima najboljše hiše. Tako bodo Rusi mnogo svojega vojaštva lahko spravili pod streho. Pokrajina vzhodno Liaoho in posebno pokrajina okolu Mukdena ob cesti in železnici, je skoro tako gosto naseljena kakor Češka. Poleg tega nahajajo se tu velika mesta kakor Niučvan, Ljaojan in Mukden, dalje imajo Rusi z železnico in s takozvano cesarsko cesto od Mukdena do Kaičova celo med deževno dobo dve zvezi, kateri bodeta dalje časa rabni nego gorska pota, preko katerih bodo morali spravljati moštvo in živila k svoji fronti. Ako pa bi tudi cesta in železnica bili preplavljeni ali razrušeni, tedaj bodo imeli Rusi še vedno dobro zvezo v plovni reki Liao. Sicer so Rusi lansko izvrstno letino, katero od meseca maja ukrcavajo pri Niučvanu, še vso obdržali v Mandžuriji, že prej pa so bila za slučaj slabe letine vsa skladišča polna živil tako, da imajo Rusi tudi glede živil večje ugodnosti nego Japonci.

Japonci se trudijo priti v dolino reke Liao, da tako dobe suhih prenočišč. Dolina Liao je sedaj za Japonce obljubljena dežela. V tej smeri so zadele že prednje ruske in japonske čete skupaj. Listi pišejo, da je v tej smeri pričakovati v kratkem večje bitke.

Razne brzovjavke o položaju na bojišču.

Petrograd, 5. julija. »Novosti« poročajo iz Ljaojana o dveh novih slučajih japonske krutosti nad ruskimi ranjenci. Prvi slučaj se tiče nekega ranjenega častnika prvega pešpolka, kateremu so zadali Japonci še tri rane. V drugem slučaju so pa Japonci ranjenemu kozaku hrbet takorekoč popolnoma razsekali. Isti list poroča: V sled deževja so nastala nepreohodna jezera. Stotnik Nepevjev je 29. junija pri prevažanju čez reko Nandaho utonil in njegovega trupla še niso našli. General Kuropatkin osebno vodi gibanje naših čet. V sled deževja so cene živilom močno poskočile. Po železnici pride vsak dan 15 vlakov.

Petrograd, 6. julija. Pri Dašičavu sta v nedeljo ponoči dva ruska oddelka s topovi prodirala proti Japoncem ter jih napadla z bajoneti. Japonci so zbežali in šele ko so dobili pomoč, so se morali Rusi umakniti v svoje prejšnje pozicije. Danes so skušali prodirati Japonci južno od Kaičova, toda ruska konjenica in topništvo sta jih zapodila nazaj. Po dveh solnčnatih dnevih danes zopet močno dežuje. Pota so polna blata.

Niučvan, 6. julija. Japonci vkljub slabemu vremenu odločno prodirajo. Mnogobrojne čete v bližini Kaipina kažejo, da je tu pričakovati važnih dogodkov. Čete generala Otu so zasedle Haunjao, 20 angleških milj južno od Kaipina. Razven tega groze Rusom tudi Kurokijeve čete, ki se bližajo važnemu križališču Dašičavu.

London, 6. julija. Kakor poročajo tukajšnji listi, bodo Japonci porabili deževno dobo, ki ovira vse vojne operacije v Mandžuriji, v to, da napadejo z vso energijo Port Artur. V to svrhu so odposlali tudi svoje čete iz južne Mandžurije na poluotok Kvantun.

London, 6. julija. Iz Tokia poročajo, da se generalni štab japonske armade peča sedaj z vprašanjem, ali naj se opuste operacije proti Kuropatkinu, dokler ne pade Port Artur. Tega dogodka pa pričakujejo vsak čas. Kuroki je mnenja, da bo potem mogoče, koncentrirati vse japonsko vojaštvo proti Kuropatkinu.

London, 6. julija. »Morningpost« je mnenja, da se Japonci v zadnjih dveh tednih raznih prelazov niso polastili iz strategičnih ozirov, ampak da preskrbe svoji armadi kolikor mogoče visoko ležeče tabore.

London, 6. julija. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia: Po vročem dvadnevem boju so se morali Rusi umakniti proti severu od Dašičava.

London, 6. julija. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia: Po hudih bojih so Japonci pregnali Ruse proti severu od Sajmače. Ruske čete stoje pri Haičenu v vedni dotiki z japonskimi. General Kuropatkin zbira 30 ti-soč mož za pomoč svojim pozicijam pri Dašičavu. Baje so te čete že dospеле ter je pričakovati vročega boja. »Standard« poroča iz Petrograda, da v Ljaojanu govore, da so Japonci pri Mukdenu obkolili 2000 Rusov. Vedno več Japoncev se bliža Ljaojanu.

Ruski vojščak piše z bojišča.

Neki višji častnik generalnega štaba se je izrazil o japonskih ciljih sledeče: »Kakor znano, so skušali Japonci svoje operacije izvršiti do začetka deževne dobe. Za svojo glavno nalogo smatrajo zasedanje Port Arturja in prodiranje proti Mukdenu. Deževna doba se je že pričela in pot do Mukdena je še dolga 120 verst, dočim se je obleganje Port Arturja od suhe strani še-le pričelo. Četudi bi se jim ne stavila nobena zapreka, bi bili Japonci šele v dveh ali treh tednih v Mukdenu. Torej morajo skušati, da pridejo v Ljaojan, kjer upajo zapleniti bogate zaloge, ali pa v Dašičao, od koder vodi železnica proti Niučvanu. Tudi je ta del Mandžurije najrodovitnejši in najbolj obljuden. Akotudi so tam pota v deževni dobi slaba, vendar je ta pokrajina za vojne operacije še vedno ugodnejša, ko gorate pokrajine. Dosedaj so dobivali Japonci svoj živež po morju, toda odkar so ruske bojne ladje nevarne japonskim prevoznim parnikom, morajo si Japonci v Mandžuriji nabavljati živeža. To pa je le mogoče, ako se polasté Japonci vse obale do kitajske meje. Kitajci jim bodo namreč kot skrivni japonski zavezniki zelo radi pomagali, četudi si ne bi bila potem japonska armada in general Ma najbližnja sosedu«.

Kuroki proti Kuropatkinu.

Berolin, 6. julija. Iz Tokia se poroča: Prve vrste japonskih kolon so se vkljub mogočnemu ruskemu napadu vzdržale v bojih 29. in 30. jun. na Dalniškem prelazu, kjer se je bitka vršila z različno srečo. Vendar je ostal prelaz v japonskih rokah. Armada generala Kurokija je tudi na desnem krilu pridobila še znatno pozicijo proti severu. Polastila se je tudi Asikulinskega prelaza in potlačila zabajkalske kozake nazaj čez severni prelaz tenčulinski. Poveljstvo nad Rusi tu je baje prevzel iz Koreje se

vrnivi general Rennenkampf Japoncem se je tudi posrežilo, da so se polastili prelaza lanholinskega, odkoder je do Ljajana le še 50 km.

Petrograd, 6. julija. „Novoje Vremja“ piše: Vidi se, da Kuropatkinova taktika zelo meša Japonce. Odtod se dajo razlagati njihove napake: Hitro naprej, hitro zopet nazaj. Manjka jim hrane in konjica je v slabem stanju. Ruske čete se vedno množe. Toplota je 30° R.

Kolera.

Berolin, 6. julija. „Lokalanzeiger“ poroča iz Šula: Uradno poročilo naznanja, da v Mandžuriji razgraja kolera ter je sedaj že v Antunu.

Oboroževanje 2. tihomorskega brodograja.

O tem poroča „Magdeh. Zeitung“: Pet ruskih bojnih ladij, ki se pripravljajo sedaj, da odplujejo na bojišče, dobi na carjevo poveljje najnovejšo tehnično naredbo. Pomorski odbor se peča sedaj z vprašanjem o pripravi za metanje isker. Ker Siemens & Halskejeve priprave po Slabyjevem in Arco Braunovemu sistemu izbornu delujejo, je odbor sklenil, da se vseh petnajst ladij preskrbi s pripravami tega sistema. Križariška flotila, ki odpluje na bojišče, je mnogo močnejša, kot se je od začetka mislilo, ker se je posrežilo, dovršiti križarice „Oleg“, „Almaz“, „Zemčug“ in „Izumrud“. Večina ladij ima hitrost 24 milj na uro. Tako bo rusko brodograje še enkrat močnejše kot japonsko.

Saharov poročila.

Generalni poročnik Saharov je podal novo poročilo, ki pa ne pojasni mnogo vojaške situacije na bojišču. Iz poročila se lahko pesname, da so pri dohodih k prelazom vedni boji. Med drugim pravi Saharov: Sovražnik se je na naše streljanje hitro umaknil iz svojih pozicij proti Sjune čenu. Naša konjenica je zasledovala Japonce do njihovih prednjih čet, do 6 km. severno od Sjunečena, kjer so bile dobro utrjene. Glavna sovražnikova moč je sedaj v Vančiapudzi v smeri od Hajčena in Sikuja, do 16 km. vzhodno od Sujara, na cesti proti Keišovu in Dašičanu. Na poizvedovanju dne 3. julija smo izgubili le nekaj konj. Na tem poizvedovanju smo opazili, da se sovražnik ob prelazu Dalin utrjuje.

Prekucnijski oklic v Peterburgu.

Glavni odbor združenih ruskih preku cijskih strank je objavil in razširil po Peterburgu sledeči oklic: Bratje, somišljeniki! Zidovje je, v katerih oropajo rusko ljudstvo svobode, se majo v svojih temeljih. Le še kratko dobo in bode razrušeno, in pod razvalinami bodo pokopani sovražniki svobode. Car sam že ved ne zaupa svojim svetovalcem in razvidi, da dosednji način po neumljenja in sile ne more obstati pred lučjo sedanje kulture. Plehve in Pobjedonoscev se že treseta, da bode njihovega gospodarstva konec. Ne samo Rusija, tudi car sam noče več nositi bremena, ki so mu je naložili glavari korupcije. Vsak dan nam prinaša novih dokazov, da je sedanji vladni sistem popolnoma bankeroten in da ne more izpolnjevati kulturnih, gospodarskih, pravnih in tudi ne vojaških nalog. Rusija stoji na pragu nove dobe, ki bode povzročila ali preporod mirnim potom, ali pa tudi po revoluciji zmago prostosti.

Rusi v Koreji.

London, 6. julija. Kakor poroča „Times“ iz Tokia, imajo Rusi na Koreji 350 mož s 383 konjeniki in 12 topovi in sicer v Kensenu, ki je popolnoma v njihovih rokah.

447 300 vojaških novincev.

Petrograd, 6. julija. Vsled danes razglašene carjevega ukaza bodo nabrali letos 447.300 vojaških novincev.

Port Artur.

London, 5. julija. Iz Čifu poročajo: Kitajci, ki so v soboto zapustili Port Artur, pripovedujejo: Sedaj je v pristanišču še 9 večjih ladij, dočim je brodograje pred pomorsko bitko 23. junija še štelo 11 ladij. V nedeljo sta bili sovražni armadi druga od druge oddaljeni le še eno miljo. Japonci prodirajo od grida do grida ter jih utrjujejo s težkimi topovi. Nekateri trdijo, da so izkrcali v Daljnem 150 takih topov.

Petrograd, 5. julija. Dne 1. julija je došlo poročilo, da je na bojni ladij „Peresvjat“ vse v najboljšem položaju. Iz Vladivostoka je došlo 4. t. mes. poročilo: Povratka brodograja nestrpno pričakujemo.

London, 6. julija. „Daily Express“ poroča iz Pekina: Japonski poslanik v Pekinu je naznanil zunanemu uradu, da bodo Japonci sedaj z vso močjo napadli Port Artur. Zahteval je pojasnila, ako hoče Kitajska poslati svoje čete, da po zavzetju zasedejo trdnjavo, ali pa zaupa njeno varstvo Japonci. Zunanji urad ni dal nobenega pojasnilnega odgovora, ampak se je izrazil, da bo že po zavzetju Port Arturja ukrenil, kar bo treba.

Berolin, 6. julija. Glavno brodograje admirala Toga od 27. junija, ko je potopilo rusko bojno ladjo, (?) izkrcuje moštvo pri Daljnem ter pripravlja nov napad na Port Artur.

London, 6. julija. Japonci skušajo na vsak način zasesti Port Artur, na kar se umaknejo na Korejo, kjer pridno z defenzivo. Posebno vztrajno bodo branili meje.

„Krufto Kajfuku Domej Kaj“

se imenuje novo društvo, katero si je stavilo nalogo, da pospešuje veliki japonsko politiko, ki gre za tem, razširiti japonsko oblast kar najdalje po Aziji. Poleg Velike Nemčije, Velike Italije bomo imeli sedaj računati tudi z Veliko Japonsko, če se temu društvu posreči, da doseže svoj namen. Ni malo, kar zahtevajo japonski Bismarki:

1. Port Artur japonski za vedno;
2. Japonski protektorat nad Korejo;
3. Rusija odstopi Saholin, primorske kraje na Vzhodu in ustje usunjsko;
4. Sibirski železnica se proglasi za mednarodno;
5. Mandžurija se vrne Kitajski.

„Krufto Kajfuku Domej Kaj“ torej ni skromen v svojih zahtevah. Iz teh smotrov se pa vidi, da bojno navdušenje na Japoncem še ni upadlo.

General Ma se pritožuje.

London, 6. julija. General Ma se pritožuje, da Rusi ne dajo miru njegovim vojakom, ki „mirno stražijo nevtralnemu ozemlje zapadno od reke Ljao“. Pravi, da so mu Rusi pobili že več ko 12 vojakov, ki so mirno patrolirali. Ma pravi, da mu bo težko mogoče obdržati ljudstvo spokojno, ako se taka dejstva ponove. Poklical je iz Tundiacu dve brigadi na pomoč.

London, 6. julija. Iz Sangaja poročajo: Kitajski general Ma koraka z dvema brigadama in rezervnimi četami proti Kinčovu. Tu so mnjenja, da je to ukrenil radi kršenja nevtralnosti, ker so ruski vojaki napadali kitajske obmejne straže ter na nje streljali.

Skoki Dardanele.

Carigrad, 6. julija. Ladjo „Sebastopol“ ruskega prostovoljnega brodograja, ki je bila s topovi, vojnimi potrebščinami in vojaki namenjena v Vladivostok, so včeraj pri vходу v Bospor ustavili. Ker pa je rusko poslanstvo dokazalo, da ima „Sebastopol“ razvito trgovsko zastavo in ker Turčija v tej vojski uradno ni podala izjave svoje nevtralnosti, je turška vlada dovolila ruski vladi prehod skozi Dardanele. „Sebastopol“ odpluje danes v Vzhodno Azijo.

Vojska pozimi.

Petrograd, 6. julija. Ruska vojna uprava se že pripravlja na vojevanje pozimi. Razpisala je nabavo 100.000 sukenj in 25 tisoč parov čevljev.

Kitajska cesarica odstopi?

London, 6. julija. „Daily Express“ poroča, da je kitajska cesarica izjavila, da odstopi. Baje je to v zvezi z nemiri, ki groze vzhruhniti na Kitajskem, za katere pa noče cesarica prevzeti odgovornosti.

Koroške novice.

k Na o. kr. višji gimnaziji v Celovcu je bil sklep šolskega leta v torek, dne 5. julija. Koncem šolskega leta je bilo 464 dijakov, med njimi 78 Slovencev. Odliko je dobilo 81 dijakov, prvi red 259, ponavljalne izpite jih mora delati 56, 45 je dobilo drugi in 22 tretji red. 53 dijakov je vživalo ustanove v skupnem znesku 980440 K. Podporno društvo za dijake je izdalo v dobrodelne namene 344260 K. Ustni zrelostni izpit se je pričel v sredo, dne 6. julija. Abiturientov je 34. Med njimi je 11 Slovencev. Slovenščina se poučuje na celovski gimnaziji v štirih oddelkih, po dva in dva razreda skupaj, in sicer tvorita prvi in drugi razred prvi oddelki itd. Maturitetna naloga iz slovenščine se je glasila: »Vážnost rek za kulturo in blagostanje narodov, Donave za Avstrijo posebej.«

k 45 let profesor. Letos je poučeval zadnje leto na celovski gimnaziji častitljivi starček o. Norbert Lebinger iz benediktinskega reda. Pri tej priliki so mu priredili dne 2. julija pod vodstvom g. ravnatelja in gg. profesorjev dijaki slavnostno bakljado. Dijaki in bogoslovci so mu zapeli skupno nekaj lepih pesmi. Nato je šla pod vodstvom gospoda ravnatelja dr. Latza deputacija dijakov h gospodu profesorju ter mu čestitala. Solze so mu obile lice, ko je videl hvaležnost dijakov. Profesor Lebinger je zadnji benediktinec na celovski gimnaziji in je služboval že tedaj, ko so celovski gimnazijo še oskrbovali benediktinci. Poučeval je zgodovino in geografijo; posebno zanimivo je bilo pri njem, če je začel govoriti o novejši zgodovini. Navzlic svoji starosti je še vendar jako čil in čvrst in se le težko loči od svojega poklica.

k Toča. Dne 4. julija je klestila toča po St. Danijelu in na Jamnici pri Pliberku ter napravila veliko škodo.

k Komendo Reberco je dobil 8. gospod Petek, župnik v Grebinju.

k Kako znajo slovensko! Neki koroški nemški liberalni listič se je grozno repenčil nad razglednicami, ki jih je pustilo slovensko tamburaško društvo »Biserica« v Celovcu napraviti. Na razglednicah so slovenske barve in geslo: »Strbi zase, ljubi brata, dvigni ga, odpri mu vrata.« Kako so to prestavili v omenjenem listu? »Sorget für euch, liebe Brüder, und machet uns die Tore auf.« Tako temeljito znajo koroški Nemci slovensko. Potem ni čudo, da se tako hudujejo nad dr. Brejčevim »novoslovenščinarom«.

k Umrl je v Smarjeti v Rožni dolini vrli narodnjak in trden slovenski kmet Lučkovnik. Njegov sin bo v kratkem posvečen v dijakona in bo pel o Božiču novo mašo, ker je sedaj še premlad. Blagi oče ni dočkal tega veselja dneva.

k Zdravit se je šel v Seebach pri Vetrinju pred. g. Alojzij Hutter, župnik v Timenici.

k Ustanovni shod slovenskega akademičnega šolnega društva »Gorotan« se bo vršil najbrž 27. t. mes. v Velikovecu.

Štajerske novice.

k Imenovanja pri finančni upravi. Absolvirani gimnazijec g. Leopold Erjavec je imenovan za račun. praktikanta. Davčni kontrolor Mat. Seunik pride v Soštanj, davčni oficijal Alojzij Knez iz Gornjega grada v Maribor, davčni adjunkt Franc Stadler iz Maribora v Smarje pri Jelšah, Franc Presinger v Gor. Grad, davčni praktikant Karol Mraz iz Puja v Sevnico, Jakob Malinger iz Celja v Maribor in Maks Merkun iz Maribora v Celje, davčni adjunkt Anton Mraz v Laško, Franc Murek in Franc Klemenčič iz Konjic v Laško.

k V Nazarjih, dne 26. junija t. l. se je ustanovilo k. s. izobraževalno društvo. Da se je društvo ustanovilo, je zasluga ptujske krote, ki skače, seveda na skrivnem, po lepi Savinski dolini; zasluga je tudi ljubljanskega rodoljubka, ki bi rad v svoje nerodoljubne mreže ujel poštene štajerce. Da tema dvema štrene zmčamo, sklenili smo nekateri možje in mladeniči, priprosti kmetje, za katoliško in slovensko stvar navdušeni, ustanoviti društvo, ki naj ima namen ovirati izdajalske nakane imenovanih listov, gojiti katoliško in slovensko idejo ter s pomočjo časopisov, knjig in poučnih predavanj ljudstvo izobraževati. Malo nas je še sedaj, pa upamo, da bomo marsikaterega zaspančka še zbudili. Z božjo pomočjo in s pomočjo nekaterih dobrotnikov se bo jelo kmalu razvijati društveno življenje. Upanje v to nam dajejo vrli možje in mladeniči, ki so v odboru. — Na predvečer praznika sv. bratov Cirila in Metoda je po Savinski dolini in njenih hribih gorelo mnogo kresov. Naše društvo je napravilo kres v Dobretni in po vrhu tega počastilo slovanska apostola še s streljanjem iz topičev.

k Za podporo nemške šole v Vojniku se je ustanovilo posebno društvo.

k Marenberški okrajni zastop je pri novih volitvah ostal v nemški posesti.

k Promoviran bo jutri na graškem vseučilišču za doktorja prava Jožef Drobnič, avskultant v Celju.

k Toča je napravila veliko škodo v občinah Vojnik, Nova cerkev in Dobrna.

k Pri streljanju proti toči se je v Smarju pri Jelšah smrtnonevarno poneprečil neki Smole. Tudi dva njegova tovariša sta nevarno opečena.

k V Vitanju je prestopilo osem oseb k protestantizmu.

Razsodbe upravnega sodišča.

Upravno sodišče je v protislovju z dosedanjimi nazori razsodilo, da imajo učiteljice občinjsko volilno pravico. — Nadalje je upravno sodišče odklonilo pritožbo kršč. socialnih trgovskih pomočnikov zaradi volitev v bolnišnično blagajno trgovskih pomočnikov na Dunaju, kjer so dobili soc. demokratiški kandidati večino. — Končno je upravno sodišče razpravljalo tudi o pritožbi bivšega dvornega in sodn. odvetnika dr. Rudolfa Markusa, ki je bil pred nekaj leti zaradi poverjenja obsojen na 10mesečno ječo in pa na izgubo doktorskega naslova. Ko je pretekla doba o posledicah kazni, je prosil, da bi se promoviral na novo. A njegovo prošnjo je naučno ministrstvo odklonilo in izjavilo, da mora še enkrat se podvreči rigorozom, ako hoče biti promoviran. Proti temu odloku se je Markus pritožil in se skliceval na graško in praško vseučilišče, ki sta mnjenja, da ponovljenje rigorozov ni dopustno. Upravno sodišče je razsodilo, da je nedopustno ponovljenje rigorozov in je razveljavilo odlok naučnega ministrstva. Pristavilo pa je, da imajo po nekem starem dvornem dekretu vseučilišča pravico se pripraviti o npravi urednosti kandidata in mu iz gotovih razlogov lahko zabranijo promoviranje.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je na zahtevo opozicijskega poslanca Olaya moral predsednik prešteti navzoče poslance, in se je pokazalo, da zbornica ni bila sklepna, valed česar je bila seja prekinjena za deset minut. Ko se je seja zopet otvorila, je predsednik odredil, naj se določi, kateri poslanci niso navzoči. Vsak poslanec, ki ni bil navzoč pri preditjanju zapisnika, mora osebno tekom 14. dni opravičiti svojo nenavzočnost; dokler tega ne stori, izgubi pravico do diet. Ker je bila po preditjanju zapisnika zbornica sklepna, so nadaljevali proračunsko razpravo. Govorili so proti proračunu Bancs, Bako in rumunski poslanec Vlad. Ta je naglašal, da posamezne narodnosti na Ogrskem zahtevajo narodno enakopravnost na vseh poljih političnega življenja. Govornik se sklicuje na Svico in Belgijo, kjer žive razne narodnosti ena poleg druge v popolnem miru in srečnem blagostanju. Govornik opozarja na izreke Ludovika Košuta in Deaka, ki dokazujejo, da sta bila ta dva veljavna madžarska državnik mnogo bolj spravljiva nasproti raznim narodnostim na Ogrskem, kakor so sedanji madžarski politiki. Sedanje vlade na Ogrskem zatirajo s silo vsako svobodno gibanje narodnosti.

Proti madžarskemu šovinizmu.

Raktorat vseučilišča v Kološu na Ogrskem je vrnil vseučilišču v Giessenu na Nemškem neka poročila s pripomnjo, da se ne sprejmejo zato, ker ni vseučilišče pisalo madžarskega imena. Vsled tega je hesenako ministrstvo v sporazumu z vseučiliškim senatom sklenilo, pretrgati z vseučiliščem v Kološu vsako dopisovanje.

Z Balkana.

Turške čete so se dvignile v Prizrendu, Skuplju, Monastiru in Solunu, ker se jim redno ne izplačujejo plače.

Civilni agencije bodo odpotovali v monastirski kraj, da osebno prouče, kako opomoči bedi ondotnega prebivalstva.

Bolgarski eksarhat je vložil pri turški vladi odločen ugovor, ker je kajmakan jeniževardarski v solunskem pašaliku zapretil, da bode one bolgarske vasi, ki hočejo prestopiti v področje bolgarskega eksarhata, zasedel z vojaštvom in tako s silo preprečil prestop. To grožnjo je tudi izvršil in poslal v bolgarske vasi albanske vojake, ki so pretepali svedenike in dostojanstvenike ter storili druge zločine.

Turška vlada je rok za povratek bolgarskih beguncev podaljšala za en mesec.

Upor proti Nizozemcem na Javi.

Kakor poroča „N. Rotterd Courant“ iz Batavije, so nizozemske čete v Atinu 20. junija t. l. napadle uporne domačine pri Lukaru. Pri spopadu so izgubili uporniki 432 mrtvih, med katerimi je bilo 124 žensk in 88 otrok; ranjenih je bilo 54 vstašev in 7 upornikov so Nizozemci ujeli. Nizozemci so imeli sledeče izgube: ranjeni so bili polveljnik, en poročnik, dva podčastnika in 13 mož. Dne 23. junija so Nizozemci iznova napadli in porazili vstaše, ki so imeli 654 mrtvih, med katerimi je bilo 186 žensk in 30 otrok ter 49 ranjenih. Nizozemci so ujeli pri tej priliki 280 vstašev. Nizozemcev je bilo ranjenih: stotnik, 22 vojakov in 6 kulijev.

Demokratski kandidat za predsednika Zedinjenih držav.

Zastopniki demokratiške konvencije so s 57. proti 5. glasovom sklenili kandidirati predsednikom Zedinjenih držav sodnika Paikerja. Večletni kandidat demokratske stranke Viljem S. Bryan je izjavil, da ne prevzame kandidature in je priporočal R. Hearsta. Republikanska stranka pa, kakor smo že poročali, zopet kandiduje za predsednika Roosevelta.

Italija.

Pogajanja med avstrijskimi in italijanskimi poverjeniki se bodo nadaljevala v Valombrosi. — Italijanski senat je bil odgojen za nedoločen čas, ko je rešil več zakonskih predlogov.

Italijanska vlada bode v vojnem pristanišču Spezia ustanovila veliko tovarno za torpede, da bode tako italijanska mornarica neodvisna od tovarne za torpede v Reki.

Svetovna razstava v St. Louisu

bode imela najbrže velik primanjkljaj. Tajnik državnega zaklada Shaw je naznanil razstavnici družbi, da bode zvezna vlada, ako ne bode pravočasno poravnana izvanredni predajem v znesku 4^{3/4} milijonov dolarjev, poslala v St. Louis svojega zastopnika z nalogom, da pri vstopnicah za vlado zarubi 40% dohodkov. Neuspeh je povzročilo poleg neugodnega vremena tudi dejstvo, da mora biti ob nedeljah razstava zatvorjena.

Rusko-angleški dogovor.

Ruska in angleška vlada sta v sporazumu z japonsko vlado sklenili dogovor o lovu na tulne ob vzhodnem sibirskem obrežju.

Angleži v Tibetu.

Po preteku med Tibetanci in Angleži sklenjenega premirja so se zopet začeli boji. Angleške čete so dne 6. t. m. z navalom vzele neke tibetanske utrdbe. Angleži pri tem niso imeli izdatnih izgub.

Nemško brodovje na Angleškem.

Del nemškega bojnega brodovja gre 8. t. m. v Plymouth in ostane ondi do dne 13. t. m. Meseca avgusta čistiše Angleško tudi nemško šolsko brodovje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. julija

P. n. naročnike »Slovenca«, katerim je s 1. julijem ali prej potekla naročnina in smo jim poslali pošto hranilnične položnice, opozarjamo, da je skrajni čas za obnovo naročnine, ker z 10. julijem vstavimo list vsem, ki ne bodo plačali naročnine naprej.

Na shodu mladeniških družb na Brezjah so s krasnim petjem in lepimi društvenimi znaki posebno pozornost vzbujali člani pevskega društva »Glas« iz Sodražice. V zvezi z ribniškimi cerkvenimi pevci so pri maši, pri kateri so prisostvovali ribniški udeležniki, precizno peli staro, a vedno novo Belarjevo mašo »Večni Oče v visokosti« in štiri Marijine pesmi. Pozneje so pa na prostem pred cerkvijo ob burnem priznavanju mož in mladeničev zapeli več krepkih zborov na slavo slovenski domovini. Tudi bratov Hrvatov v pesmi niso pozabili. Čast vrlim pevcem!

Fotografije mladeniškega shoda na Brezjah Gospod Alojzij Vengar, fotograf v Radovljici, je izvršil lepe fotografije mladeniškega shoda na Brezjah. Vidi se na njih prizor ob prihodu pred cerkvijo in prizor med javnim ljudskim shodom. Cena fotografije je 2 kroni (franko poslano). Priporočamo udeležnikom, da si za spomin kupijo te fotografije. (Kdor jih naroči deset skupaj, dobi eno povrhu.) Fotografije se vidijo v izložbi »Slovenčevega« upravnistva (Kopitarjeve ulice 2).

Imenovan je č. gosp. Anton Jarc, doslej namestni ginnazijski učitelj v Ljubljani, za župnega upravitelja na Savi.

Občinska volitev v Čirčiščah Dan 5. julija so imenovali kranjski liberalci dan nesreče. Bila je občinska volitev v Čirčiščah, za vasi Čirčišče, Hrastje in Prebačevce, kjer je doslej liberalcem hlapčeval in občane strahoval župan Strupi. Ciril Pirc je poslal iz Kranja na volišče dva častnika svoje telesne straže, Skaljo in Fikuža, kot poročevalca in agitatorja. Pogumni Skalja je priporočal Strupija in skakljaj med volilci, dokler ga niso fantje zapodili; boječi častnik Fikuž se je pa skrtil za kozolec in čakal toliko časa, da mu je Strupi sam prinesel tja poročilo: Pogoreli smo! Župan Strupi je samega sebe štirikrat volil in imel dvoje čudnih pooblastil. Vkljub temu je vjel vsega skupaj le 14 glasov. Nasprotniki so pa dobili 29 glasov. Bratranec Cirila Piroca, gospod c. kr. okrajni glavar Pirc, je storil, kar je mogel. Dovolil je, da se je nepostavno ta občinska volitev zavlekla toliko časa, da je sedaj propadli Strupi še lahko volil kot župan v cestni odbor, kjer je zmagal z dvema glasovoma, in dovolil je, da je dne 5. julija bila v Čirčiščah volitev samo za drugi razred, dasiravno šteje prvi razred le 16 volitev. Komisar Schwegel bo lahko še enkrat šel v Čirčišče čas tratit, padli Strupi bo pa časa dobil za agitacijo v prvem razredu, kjer upa zlesti na vrh. Pa ne bo nič! Županov sin je že okinčal konja, da slavnostno popelje k pogrebu župansko čast svojega očeta. Milo je vzdihnil, ko je »nasilni« konja: »Ah, zadnji dan županov sin!« — Kako bo z občinskimi računi, se bo še le videlo. Na vsak način pa v občini za svetovalca ne bo več niti liberalni kričar in glavarjev pisar Stirn, niti Ciril Pirc. Čast našim možem, da so se otresli more! Izvoljeni so bili: Janez Brodar in Aleš Stare iz Hrastja, Franc Rozman s Prebačevega in Janez Mrak iz Čirčišča.

Premeščen je avskultant g. dr. L. Jerovšek iz Gorice k višji sodnji v Trst. — Orožniški stotnik gosp. Oskar Huber, poveljnik oddelka v Gorici, je premeščen v Pulj, iz Pulja pa pride v Gorico stotnik S. Piantoni.

Navdušen popis krasote kranjske dežele prinašajo »Narodni listy«, da ž njim vabijo Čeha k sokolskemu izletu v Ljubljano.

Od kapi zadet. V soboto je umrl naglo pri delu na gradnji bohinjske železnice beneški Slovenec Valent. Hvalica. Zidela ga je kap pri delu; padel je in umrl.

Razglas o državnih konje rejarskih darilih za kobile in žrebce, ki se bodo l. 1904 delila na Kranjskem. Na Kranjskem se bodo l. 1904. delila državna darila za konjsko rejo: a) za kobile z žrebcom, ki še sosa ali je že odstavljen; b) za mlade zaskočene kobile in c) za žrebce v naslednjih osmih konkurenčnih postajah: dne 8. avgusta 1904 ob 9. dopoldne na Vrhniki samo za konje žrebčarškega plemena; dne 11. avgusta 1904 ob 8. dopoldne v Skofljici za konje žrebčarškega plemena in mrzlokrvnih plemen; dne 12. avgusta 1904 ob 8. dopoldne v Domžalah samo za konje mrzlokrvnih plemen; dne 13. avgusta 1904 ob 8. dopoldne v Kranju samo za konje mrzlokrvnih plemen; dne 16. avgusta 1904 ob pol 10. dopoldne v Ribnici samo za konje žrebčarškega plemena; dne 17. avgusta 1904 ob pol 10. dopoldne v Trebnjem samo za konje žrebčarškega plemena; dne 20. avgusta 1904 ob 8. dopoldne v Sent Jerneju samo za konje žrebčarškega plemena; dne 2. septembra 1904 ob 9. dopoldne v Lescah samo za konje mrzlokrvnih plemen.

V Spodnji Siški bode v kratkem dokončana prva in kadna kopel (goraka in mrzla), katere lastnik je gospod Fran Burger, mizarški mojster in tovarnar. Tudi napredek!

Obesil se je dne 6. t. mes. v hujanskem gozdu pri Kranju Mihael Česen iz Čirčišča, okoli 40 let star kruljav siromak. Nekaj dni so ga imeli doma zaprtega, ker se mu je bilo zmešalo. Ko je ušel z doma, si je končal življenje. Pijači je bil zelo udan, kadar je imel kakšen krajcar.

Predstava na Viču. Na splošno željo občinstva se bo na Viču pri »Ani« igra »Don Manuel« ali »Ave Maria« prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m., ponovila s sledečim sporedom: 1. P. H. Sattner: »Na planine«, poje mešani društveni zbor pod vodstvom g. I. Vidriha. 2. Dr. B. Ipavec: »Leži polje ravno«, poje isti zbor. 3. P. H. Sattner: »Na planine«, poje moški društveni zbor. 4. »Don Manuel« ali »Ave Maria«. Igrokaz v treh dejanjih. Sedeži: 60 v., stojšča: 20 v. Začetek ob 5 uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Toča in nevihta. S štange se nam poroča: V ponedeljek zvečer je bila v naših hribih strašna nevihta s točo. Vihar je metal opeko s streh, potolmil kruzo in žito ter otresel jabolka in črešnje. Tudi toča je precej potolkla. — Iz Brusnic nam še dodatno poročajo: Strašna toča je uničila vse poljske pridelke ter vinograde opustošila za več let. Škoda je gotovo do 100.000 K. — Iz Novega mesta nam poročajo: V prečinski občini cenijo škodo na 120.000, v šmihelski na 100.000 kron. Dv večerj so uradno cenili škodo na 435.000 K. Poškodovanci so večinoma hudo prizadeti, ker je toča pobila tudi vsi pičo za prašiče. G. poslanec Pfeifer je takoj prišel, da si ogleda škodo in stori potrebne korake glede podpore.

Umrla je v Spodnji Siški gospa Marija Zajec, mati veletreca z vinom in hišnega posestnika g. Alojzija Zujca v Spodnji Siški in gostilničarja g. Avgusta Zajca. Pogreb bo v soboto popoldne. Naše iskreno sožalje!

»Mali dom« v Gorici. Tako ime so dali v Gorici drugemu »Solskemu domu«, ki bo v kakih treh tednih dovršen. Ne »Solski dom« bo za tretjino manjši od sedanjega in ga bo hočejo v razlikovanje imenovati »Mali dom«.

Občinske volitve v Kranju bodo 12. in 13. t. m.

Čehi na Slovenskem. Češki akademski kr. žek »Slov. plan. društva« pride v dne 7. do 14. avgusta t. l. izlet na Slovensko in se udeležiti otvoritve »Aljaževskega doma« v Vratih. Pride tudi v Trento. Dne 14. avgusta bo v Bovec veselica.

O izletu na Caven in Kucelj, ki bo dne 9. in 10. t. m., se nam se piše: Sinja Adrija, na kateri je moč s prostim očesom opazovati ladje, rodovitna Furlanija z Oglejskim stolpom, Benečija, Pivka s Snežnikom, valoviti Kras, mična Vipavska dolina, leže pred nami v vsem raznošljaju in krasoti svoji. Turista drag spomin z gor. planika ali pečnica cvete v izobilju. Rojaki, pridružite se nam, ker obeta se nam lep užitek in zabava! Pot je lepa, ker do Predmeje možno se je varno voziti, od koder je do vrh Kucelja 2 uri. Udeležnikom svetujemo, da pridejo z večernim vlakom v Ajdovščino, odkoder je lahko krenejo še istega

večera do Predmeje, kjer je hospic, a prenočiti bode tu le na seno mogoče. Na povratku s Kucelja odpočijemo se v hospicu, kjer so na razpolago mrzla jedila, vino in pivo; meso in juho treba pa je pravočasno naročiti. Zaradi tega prosimo vse one, ki se nameravajo udeležiti, da nam blagovolé vsaj do 8. t. m. se prijavijo. Odbor.

Ameriška eskadra, obstoječa iz 6 oklopnih in treh križark manjše vrste pod poveljstvom kontreadmirala Barkeja, pride v Trst dne 12. t. meseca ter ostane ondi 10 dni.

Strela je udarila v ponedeljek zvečer v hlev posestnika Jakoba Lumpiča v Bizoviku in mu ubila enega prašiča. Ostali prašiči so ostali nepoškodovani. Požar so kmalu pogasili.

Blazen morilec. Pred tržaškim porotnim sodiščem se je moral za časa zadnjega zasedanja zagovarjati 40 etni kmetovalec Avgustin Kavčič, ker je 19. maja t. l. vrzel svojo taščo v vodnjak. Ker pa so sodniki dvomili nad pravim razumom zatoženca, preložili so porotno obravnavo na poznejši čas, morilec pa izročili sodnijskim zdravnikom v opazovanje, ki so res spoznali, da je morilec blazen. Izročili so ga blaznici.

V Smartnem pri Tuhinju je umrla sestra g. župnika Franciska Kljun. Pokopana bo v petek ob 8. uri.

Zločin ljubosumnosti. Včeraj so pripeljali iz Tara v Istri v tukajšnjo bolnišnico 26 etno Flomeno Našt. Rava je težko ranjena na glavi in na vratu. Ranil jo je pa, in sicer s sekuro njen mož. Nesrečnej je namreč jako ljubosumen. Očital je ženi neke namisljene pregreške, a ker je žena tajila, je on pogrebl sekiro ter z isto začel udrihati po njej. Prihiteli so na pomoč sosedje, ter mu ubogo ženo iztrgali iz rok. Takoj po storjenem zločinu se je ljubosumni mož sam izročil orožnikom.

V Kranju so sinoči poskusili razsvetliti mestne ulice z novimi, malimi obločnicami. Tako se tudi naši mestni očetje ne upirajo več napredku, ker so volitve pred durmi. Električna luč je na res lepa.

Za železnico Kranj-Tržič se delajo resne priprave. Kmalu bo stekla. Vsi ljudje pravijo, da bo ta železnica Kranju veliko škodovala, oba poslanca mesta pa pravita, da bo veliko koristila — Strževemu.

Grozna nesreča v Dragi Pišejo od tam: Dne 4. t. m. popoldne se je zgodila grda nesreča v naši vasi: 12 etni deček J. C. je ustrlel svojega 3 etnega brata tako nesrečno, da je poslednji takoj ostal mrtev. Stvar se je vršila takole: Nedolgo temu so se vršile pri nas vojaške vaje. O tej priliki je ostalo po polju več izstreljenih vojaških patron, katere so otroci našli in pobrali, da so se z njimi igrali po vojaško. Ko ni namreč nikogar blizu, napolnjujejo prazne vojaške patrone s smodnikom in jih izstreljujejo. Ker imajo sedaj odrasli mnogo dela na polju, niso mogli paziti na te nevarne otroške igre. Tako je deček J. C. napolnil prazno vojaško patrono, da bi z njo streljal. Vrh smodnika je še nabijal stolične opeke in zidnega omela, da bi bolj počilo. Ob tej nevarni igri je gledal prav blizu njegov triletni brat. Na basanju se je patrona razpočila in zadela malega brata v vrat tako nesrečno, da se je kar mrtev zgrudil.

Ljubljanske novice.

Ustanovno zborovanje kranjske podružnice »Avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih«. Ob mnogobrojni udeležbi najodličnejših krogov, velikega števila dam in skoraj vseh zdravnikov ljubljanskih, se je večerj popoldne v mestni dvorani vršilo ustanovno zborovanje kranjske podružnice »Avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih«. Zborovanja udeležili so se: Ekszellenca gosp. deželni predsednik Viktor baron Hein, ekszellenca gospa Olga baronica Hein, c. kr. dvorni svetnik grof Schaffgotsch in soproga, c. kr. dvor. svet. dr. pl. Rüling, c. kr. dvorni svetnik v p. Schaschel, c. kr. deželne vlade svetnik vitez Kaltenegger, c. kr. finančni prokurator dvorni svetnik dr. Račič s soprogo, stolni župnik kanonik Erker, c. kr. višji gozdni svetnik Goll, poslanec in deželni odbornik Povše, deželni odbornik dr. Schaffner, poslanec in deželni odbornik dr. Kopriva kot predsednik »društva zdravnikov na Kranjskem«, c. kr. ravnatelj obrtne šole in občinski svetnik Subic s soprogo, gospa Marija Bleiweis-Trsteniška, gospa dr. Majarenova i. t. d. Zborovanje je otvoril kot predsednik pripravljalnega odbora gosp. deželni predsednik baron Hein, ki je v daljšem slovenskem in nemškem govoru razložil veliko važnost društva in ki je spominjajoč se velikih napredkov medicinske vede povdarjal, da se je svoj čas na sličen način posrečilo omejiti dve drugi pravcati ljudski bolezi: črno kugo in osepnice. Ker je uspeh društva pred vsem zagotovljen, če stoji to na najširši podlagi in obsega celo deželo, vabil je vsi kroge, naj pristopijo in naj sodelujejo po svojih močeh. Na to so se navzoči pisali kot člani društva. Pri tej priliki je naznanil zdravstveni svetnik dr. Ivan Kopriva kot predsednik »društva zdrav-

nikov na Kranjskem«, da je le to na obnem zboru z dne 6. junija 1903. sklenilo, pristopiti podružnici kot ustanovnik s petimi letnimi doneski po 100 kron. Potem je predložil dr. Démetér vitez Bleiweis-Trsteniški od deželne vlade potrjena pravila, na kar je dr. Alfred Mahr v vznesenem govoru povdarjal, da naj nameravane vzvišene ideje negujejo društvo obsega in edini vse stranke, vse kroge in poklice. Na podlagi od osrednjega društva na Dunaju, oziroma od c. kr. sekojskega načelnika v ministertvu za notranje zadeve, dr. viteza Kusyja, izdelanega akcijskega programa razložil je govornik poedine namene in cilje društva ter predlagal, naj se predložena pravila odobrijo v celoti. Ko se je to zgodilo, volil se je jednoglasno društveni odbor, ki se je sestavil sledeče: Predsednik c. kr. dvorni svetnik v p. Feliks Schaschel, podpredsednik dr. Danilo Mataron in stolni župnik kanonik Josip Erker, blag. ravn. A. Mahr, njega namestnik c. kr. št. prokurat. koncipijent dr. Hubert Souvan; glavni tajnik dr. Démetér vitez Bleiweis-Trsteniški, njega namestnik tovarnar Pollak; odborniki tovarnar Otmár Bamberg, župan ljubljanski Ivan Hribar, c. kr. deželni šolski nadzornik Fran Hubad, lekarnar Josip Mayr, c. kr. deželne sodnije svetnik Julij Polec, državni poslanec in deželni odbornik Fran Povše, deželni odbornik dr. Adolf Schaffner, kanonik Ivan Sušnik, c. kr. vladni svetnik in zdravstveni referent dr. Fran Zupanc. — S tem je ustanovljeno eno najvažnejših društev, ki sme pač upati na izdatno podporo od strani poklicanih oblastev in od strani občinstva samega. Čim živahnejša bo udeležba, tem lepši bodo uspehi. Na mnogobrojno udeležbo upati je tem bolj, ker znaša udnina le 2 kroni na leto. Ta mali znesek določil se je tako za osrednje društvo na Dunaju, kakor za podružnice radi tega, ker more društvo uspešno delovati, če sloni na najširših slojih ljudstva in če povsodi najde prijatelje in podpornike. Akcijski program društva hočemo objaviti v eni prihodnjih števil našega lista. — Koncem lepo uspelega zborovanja se je zahvalil deželni predsednik baron Hein v iskrenih besedah vsem udeležnikom in prijateljem društva.

Zmešalo se je nekemu gospodu v »Narodovemu« uredništvu, ker je priobčil naslednjo prijazno notico: »Znorela je slaboglasna cigararica Marija Manfredo. Ko je prišel sinoči naš raznašalec v Prečne ulice št. 4, da odda nekemu naših naročnikov »Slov. Narod«, se je Mariji Manfredo zmešalo. Kakor furija je planila k vratom in jih tiščala ter kričala: »V to hišo ne bo »Slovenskega Naroda«. Babnico so seveda kmalu ukrotili. Pozneje je norela za štajerskimi mladeniči in jim ponujala šopke.« Informirali smo se in zvedeli smo, da gospa Manfredo, ki mimogrede omenjeno, ni tobačne tovarne še nikdar od znotraj videla, z »Narodovim« poročevalcem ni prišla v nobeno dotiko in je »Narodovo« tozadevno poročilo na v a d n a la ž. »Narod« surove napada s »slaboglasnostjo«. Prav nič ne pričakujemo, da bi bili radi tega razburjeni napredni »vitezi ženstva«. Liberalci so mnenja, da pod Tavčarjevo imuniteto smejo psovati vse ženske, ki se ne strinjajo z njihovim res slaboglasnim, umazanim listom.

Umrla so v Ljubljani: Anton Maverič, gostilničar in posestnik v Postojni. — Marija Kopriva, mestna uboga.

Solska razstava na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani. V dne 9., 10. in 11. junija (v soboto, nedeljo in ponedeljek) bode v prostorih c. kr. umetno-obrtni strokovne šole (Stari trg, Zatiški dvorec) razstava šolskih del. Odprta bode vsak dan od 10.—1. in od 3.—6. ure. Vstop je prost, a samo odraslim dovoljen. Razstava bode, kakor čujemo, jako mnogostranska in osebito zategadelj zanimiva, ker bode občinstvo tu imelo prvič priliko, ogledati si rezultate modernega pouka v risanju. Obširneje poročilo nam je obljubljeno.

Nova maša. V nedeljo, 3. julija je v lični kapeli sv. Jožefa (pri o. jezuitih) zapel novo mašo č. o. Franjo Sal. Umnik iz družbe Jezusove, doma iz Predoselj pri Kranju. Dolgo let je sam želel in so sorodniki čakali tega srednjega dneva. Zato so mati, oče in številni sorodniki z veseljem prihitali iz Predoselj v Ljubljano. Izvrstni cerkveni govornik pred. g. kanonik dr. Karlin je v izbranih besedah pokazal zvezo praznika presv. krvi z daritvijo svete maše. Pevci na koro so za ta dan oskrbeli krasno petje. Za obad je prepustil gostom drage volje velik dobrotnik novomašnikov, vodja Marijanišča in kanonik pred. g. Andrej Kalan obednico v Marijanišču. Prijaznost in potrpežljivost č. št. sestra in svirane dečkov na tamburice je vzbujala v vsem srčno hvaležnost in pravcato začudenje. Hvala Bogu, da je zopet en slovenski jezuit zapel novo mašo; Bog mu daj mnogo naslednikov.

Jablana cvete na vrtu tukajšnjega učitelja.

Zgubljeni sta bili danes popoldne dva deležni kopijci IX odelce, št. 291 in 292 Vzemnega podpornega društva v Ljubljani. Najditelj blagovoli ju oddati faktorju F. Banu v Katoliški tiskarni.

Tatvina. Zidarju Francu Seljaku sta bila ukradena iz barake na Bleiweisovi cesti dva zlata orstana.

Žepno tatvico, ženo nekega delavca z Martinove ceste, so včeraj prijeli na Vodnikovem trgu, ko je kradla.

Pogreb g. Fr. Ravniharja je bil včeraj popoldne zelo veličasten. Pred stanovanjem in na pokopališču je zapela »Glasbena Matica«, dve žalostinki. Pri pogrebu je svirala društvena godba; »Sokol« pa je z zastavo spremljal mrtveca na mirnodvor.

Abiturijentje tukajšnje realke so priredili včeraj v sredi »Narodnega Doma« za bavi večer. Ker nismo dobili vabila, ne moremo o večeru poročati.

Telefonska in brzojavna poročila.

Petrograd, 7. julija. Po dveh solnčnih dneh se je v Mandžuriji zopet pričelo deževje.

London, 7. julija. Tukajšnji listi poročajo, da se Rusi na neki točki južno od Mukdena pripravljajo na resen odpor proti japonskemu prodiranju.

London, 7. julija. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča, da se 25 milj od Ljao-jana vr'i že 2 dni vroč boj.

London, 7. julija. (Kor. urad.) Iz Tien cina brzojavljajo, da so v nedeljo 4 japonske torpedovke poizkušale priti v portatursko luko. Dve japonski torpedovki so Rusi potopili.

Berolin, 7. julija. Rusko bojno brodovje je ob koreanski obali zadelo ob sovršnika. Japonci so napadli rusko brodovje, ki pa se je umaknilo brez škode. Poškodovanih pa je nekaj japonskih torpedovk, na katere so pomotoma streljali Japonci sami. Oddelek ruskih torpedovk se je približal Genzanu in streljal na sovražnika, ki se je umaknil v hiše.

Inomost, 7. julija. Včeraj popoldne so priredili laški vseučiliščniki na tukajšnji univerzi viharne demonstracije. Večerno zborovanje je oblast razpustila. Policija je izvršila več aretacij.

Inomost, 7. julija. Snoči ob 10 uri so se spopadli nemški in italijanski visokofolci. Policija je morala zapreti kavarno »Central«, kjer so bili zbrani italijanski dijaki. Več oseb so zaprli, enemu italijanskemu dijaku so vzeli revolver. Danes dopoldne se je pred univerzo zbralo mnogo oseb, ki so skušale Italijanom zapreti vhod. Profesor Scala je miril nemške dijake. Rektorat je danes ustavil predavanja.

Trst, 7. julija. Neka družba je na Reki z glavnico 2 in pol milijona z ogrsko vlado sklenila pogodbo, da zgradi ladjedelnico za večje ladje.

Zagreb, 7. julija. Iz kadetne šole v Pečuhu hčejo izključiti vse hrvaške gojence, ker niso hoteli peti madžarske himne.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani.

Pogorela je v Paracinu, kakor poročajo iz Be'grada, tovarna suknja bratov Münch. Skude je 1½ milijona frankov. — Lah i hčejo biti neodvisni od reške tovarne torped. Zgradili bodo v vojni luki pri Spezi veliko tovarno torped. — Močan potresnisunek so čutili v Meranu včeraj ob 11. uri 28 min. ponoči. — Novo električno svetilko je konstruirala tvrdka Siemens & Halske. — Dr. Vilku Duli, vrlemu slovaškemu redoljubu, je umrl sin Vilko Dula, 27 let stari jurist.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji tlak 738-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura na soncu	Vetrovi.	Nebo	Palača
6.	8. zveč.	738-2	16-2	sl. zah.	obi	
7.	7. jut.	740-0	13-6	sl. svzh.	a	0-5
7.	2. popol.	730-5	26-1	e	jasno.	

Srednja včerašnja temperatura 16-8°, norm. 19-4°

1617 1-1

Dr. Anton Rogina, c. kr. državnega pravdnika namestnik v Ljubljani, javlja v svojem in v imenu soproge **Matilde** in hčerke **Mire** presrečno vest, da je njih iskreno ljubljeno sinko, oziroma bratec

IVO,

učence I. razreda na c. kr. vadnici v Ljubljani,

dne 7. julija 1904 ob 1/4 na 7. jutraj v nečini dobi 6½ let po kratki mučni bolezni v Novem mestu umrl.

Pogreb se bo vršil dne 8. julija 1904 ob 1/4 6. uri popoldne od hiše zalosti v Novem mestu na tamošnje pokopališče.

Prosi se tihega sočutja.

V Novem mestu, dne 7. julija 1904.

Mesto posebnega obvestila.

1166

Globoko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužao vest, da je naš ljubljeno oče, oziroma brat in tast, gospod

Luka Mlakar,

župan občine Lukovica, član c. kr. okr. šol. sveta, predsednik krajnega šolskega sveta, načelnik ognjegaštev, trgovec, posestnik itd.

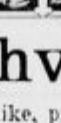
danes ob pol 7 jutraj po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti, v starosti 55 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga rajnega bode v petek, 8. julija ob 6. uri popoldne na pokopališču na Brdu. Sveče maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Dragoga rajnega priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Lukovica, 7. julija 1904.

Žalujejo ostali.

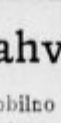

1160

Zahvala.

Vse sorodnike, prijatelje in znance iskreno zahvaljujemo na izraženem nam sočalju. Zlasti zahvaljujemo darovalce prekrasnih vencev. Hvala bodi slavni »Glasbeni Matici« za presrečno žalostinko, hvala »Sokolu« na mnogobrojnem spremstvu, hvala »društveni godbi«. Zahvaljujemo sl. obč. svet ljubljanski in preblagorodnega g. župana Ivana Hribarja, sploh vse, ki so preblagega rajnega spremljali k večnemu počitku. Iskrena hvala tudi prečastitemu g. dr. Jeršetu za podeljena tolažila sv. vere.

Rodbina Ravnihar.

1125

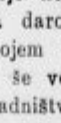
Zahvala.

Za tako obilno spremstvo na zadnjem potu svoje nepozabljive soproge, kakor tudi za darovane krasne vence izrekam v svojem in imenu svojcev vsem, posebej še veličastnemu ravnateljstvu in uradništvu kranjske hranilnice svojo najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se še zahvaljujem prečastitemu gospodu frančiškanskemu provincijalu P. Placidu ter velerodni rodbini dr. Suppanovi za sočutje in tolažbo, katero so rajci med dolgo boleznijo tako iskreno izkazovali.

Martin Piller

Ljubljana, 7. julija 1904.

1161

Zahvala.

Za ob času bolezni in smrti našega prerano zamrlega brata, oziroma svaka, gospoda

Antona Zagorjan

izkazano sočutje, kakor tudi za krasne vence, ter za mnogobrojno spremstvo izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo.

Žalujejo ostali.

Vedno najnovejši gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

S 1. avgustom se preselim na Dunajsko cesto šte. 20, nasproti kavarne »Europa«, v Hribarjevo hišo.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 30

Nastavite povsod ameriško nastavo za muholov

TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh) Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Sprejemem takoj dva kleparska pomočnika.

Ivan Kavčič,
klepar v Skofji Loki.

Cerkvenika in orglavca sprejme

1162 3-1
cerkveno predstojništvo na Homcu pri Kamniku, pošta Radomlje.
— Nastop 15. septembra t. l. —

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-42

Izurjene šivilje
za obleko 1163 2-1
se takoj sprejmo v trajno delo.
Rimska cesta 9, II. nadstr., vrata 18.

Učiteljica,
v zelo lepem kraju Gorenjske, pol ure oddaljenem od kolodvora, blizu Ljubljane, želi menjati službo
s koleginjo kje na Dolenjskem ali Notranjskem.
Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom »učiteljica« na upravništvo tega lista.
1157 3-2

Razpis natečaja.

Otvorja se natečaj za mesto učitelja vse glasbe z dolžnostjo, da kot tak podučava člane pevskega društva v petju in tamburanju ter da za prve in druge piše dotične partiture. Letna plača znaša 2160 kron, ki jo bi prejemal v mesečnih predložitih obrokih, poleg iste pa more po sposobnosti, računati na primerno svoto iz privatnega zaslužka. Prosilci morajo dokazati svojo sposobnost, dosedanje službo, starost, domovinstvo in znanje hrvaškega ali slovenskega jezika. Dotična pogodba sklene se pri nastopu službe.

Rok natečaja do 25. julija.

Od ravnateljstva »Hrvatske općinske Glazbe«.

Korčula, 3. julija 1904

Priložnostni nakup.

Do 15. julija prodajam: bela vezana spodnja krila, bela čipkasta podnja krila, barvana-lister spodnja krila, barvana svilena spodnja krila in del švicarske veznine izredno poceni.

ANTON ŠARC
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8, nasproti hotela Lloyd.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenj. železn. postaja Straža-Toplice.

Akrato-vrelec 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopelji, separirana kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobro in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

Zdraviliška uprava.